

החוג לעבודה סוציאלית לימודים לתואר M.A. בעבודה סוציאלית שנה"ל תשפ"ג

ראש החוג: ד"ר משה פרחי
ראש התוכנית: ד"ר איילת גור

חברי הסגל האקדמי:

פרופ' מן המניין: פרופ' רחל לב-ויזל

פרופ' חבר: פרופ' אילת שביט, פרופ' איריס מנור-בנימיני.

מרצה בכיר: ד"ר אילה כהן, ד"ר איילת גור, ד"ר אביגיל מור, ד"ר דפנה גרוס מנוס, ד"ר הדס דורון (שבתון), ד"ר ורד שנער גולן, ד"ר ירון יגיל, ד"ר משה פרחי, ד"ר עפרה ולטר, ד"ר קרולין גוטמן.

מרצה: ד"ר מאיה פלד-אברם, ד"ר עומר לנס,

מורה מן החוץ: ד"ר אילנה אלקיים, ד"ר גליה אנקורי, ד"ר חגית רודריגז-גרסייה, מר יוסי פולק, גבי לינור מזריאר, ד"ר מיטל שבת-סימון, עו"ד ד"ר מיכל סגל, ד"ר מיכל טופורק, גבי מיכל קליין, גבי מרים בן-עוז, ד"ר עדי לביא-רוטנברג, ד"ר עינב לוי, ד"ר ענבל ליבוביץ, ד"ר ערגה קפלניק, ד"ר קרן דגן, ד"ר רובי רוגל, גבי רינת גונדה, ד"ר תמר שלזינגר.

תוכן עניינים

3	מטרת הלימודים.....
3	התכנית מציעה ארבעה אשכולות לבחירה:
4	תנאי מעבר משנה לשנה.....
4	סיום הלימודים
4	אנגלית כשפה זרה
4	וועדות התוכנית
4	תכנית לימודים
7	קורסי חובה
8	קורסי בחירה.....
11	אשכול טראומה וחוסן
12	אשכול משפחה
15	אשכול הנחייה וטיפול קבוצתי.....
17	אשכול קליני גוף-נפש

הערה: המסמך מנוסח בלשון זכר אך מכוון לשני המינים.

מטרת הלימודים

מטרות תוכנית הלימודים לתואר השני בעבודה סוציאלית הן:

1. להכשיר עובדים סוציאליים לתפקידי ניהול, הדרכה ופרקטיקה מתקדמת בשירותי הרווחה.
2. להקנות שיטות עבודה ומיומנויות מקצועיות מתקדמות.
3. להקנות מיומנויות התמודדות עם אתגרים מקצועיים בהווה ובעתיד על ידי בחינה ביקורתית של הידע הקיים ודפוסי הפעולה המקובלים בתחום העבודה הסוציאלית.
4. להעמיק את הידע והעשייה בתחום נבחר של הפרקטיקה.

התכנית מציעה ארבעה אשכולות לבחירה:

אשכול משפחה – ד"ר עומר לנס

האשכול כולל לימוד מעמיק של מודלים ומיומנויות התערבות בזוג ובמשפחה, ומבחר של גישות טיפוליות נוספות, במטרה להכשיר סטודנטים להיות מטפלים משפחתיים מוסמכים, לאחר השלמת דרישותיה של האגודה לטיפול משפחתי. הלימודים מהווים מענה על חלק מדרישות ההכרה של האגודה לטיפול משפחתי לתואר "מטפל משפחתי מוסמך". הפרקטיקום ממוקד בטיפול משפחתי בהדרכה אישית וקבוצתית, הכולל טיפול ב-3-4 משפחות, במסגרת ציבורית. התשלום עבור ההדרכה בשרות ממומן חלקית על ידי המכללה, נדרשת השתתפות של הסטודנט בתשלום ההדרכה.

אשכול הנחייה וטיפול קבוצתי – ד"ר ורד שנער גולן

האשכול מיועד לעובדים סוציאליים שמעוניינים בהכשרה מעמיקה בתחום העבודה עם קבוצות בהיבט התיאורטי והיישומי. האשכול יכשיר אנשי מקצוע ליישם מודלים להתערבות קבוצתית ולממש את המתודה הקבוצתית במגוון של אוכלוסיות, במסגרות ובארגונים בהם מתקיימת עבודה סוציאלית. הלימודים באשכול יקנו לסטודנטים ידע תיאורטי מעמיק בעולם הקבוצות, תוך ביסוס היכולת להבין ולנתח סוגיות ותהליכים מרכזיים בחייהן של קבוצות. כמו כן, יקנה הלימוד באשכול כלים פרקטיים להבנת שפת ההתערבות הקבוצתית והרחבת הידע היישומי הנוגע להתערבויות במגוון סוגי קבוצות (קבוצות תמיכה, קבוצות משימה וקבוצות לעזרה עצמית). הפרקטיקום ייתן הזדמנות לסטודנטים להתנסות בהנחיית קבוצה, בהדרכה וליווי של איש סגל ועבודה משותפת עם קבוצת עמיתים.

אשכול טראומה וחוסן ראש האשכול – ד"ר מאיה פלד אברם

האשכול עוסק במנעד הרחב שבין התערבויות במצבי דחק אקוטיים לבין התערבויות במצבים כרוניים ומורכבים הנובעים מהשלכותיהן של חוויות עבר טראומטיות על הפרט. הסטודנטים ירכשו ידע תיאורטי בנושא טראומה ודיסוציאציה, תיאוריות פסיכודינמיות ויישומן בשדה הטרואומה, גישות טיפוליות ממוקדות סימפטומים, שיקום אוכלוסיות פגועות ובהשלכות העבודה הטיפולית עם נפגעי טראומה על מטפלים, במטרה לצמצם נזקי טראומטיזציה משנית. הלימודים באשכול יקנו לסטודנטים מיומנויות מגוונות, החל מהכשרתם כמגיבים ראשונים במצבי חירום ועד מיומנויות טיפול פרטניות שישמשו אותם בעבודתם כעובדים סוציאליים עם מטופלים בעלי רקע טראומטי מורכב. הפרקטיקום באשכול מושתת על טיפול ב-3-4 מטופלים בעלי רקע טראומטי ויתמקד באינטגרציה בין התיאוריה למעשה הטיפולי באמצעות מודלים שהוכחו כיעילים בטיפול בנפגעי טראומה בשלבים השונים.

אשכול קליני גוף נפש – פרופ' רחל לב-ויזל

אשכול קליני גוף נפש הנו אשכול ייחודי במסגרת החוגים ובתי הספר לעבודה סוציאלית בישראל. תחום זה משלב ידע תיאורטי ופרקטי של עבודה סוציאלית, רפואה, פסיכולוגיה וטיפול באמנויות. פסיכותרפיה גוף-נפש הינה גישה מתפתחת בעולם בתחום הטיפול, ומבוססת על ממצאים המצביעים על הקשר שבין מצבים רגשיים נפשיים, היבטים נוירופסיכולוגיים ומצבי חולי פיזיים. מחקרים בתחום הטרואומה מצביעים על השלכות של מצבי דחק בממדי חיים משפחתיים, קהילתיים, אישיים וחינוכיים על מצב בריאות או חולי כמו גם השלכות של מצבי חולי פיזי על תסמינים של מצוקה נפשית. הגוף והנפש מתקיימים בדואליות ומשפיעים זה על זה. תחומי הידע הנלמדים באשכול ייחודיים להנחת יסוד זו. המטפל נדרש לידע המאפשר לעשות אבחנה מבדלת במטרה להתאים את הטיפול הנכון ביותר עבור הפונה, כמו הקשר ההדוק שבין תפקודים מוחיים, מצבים פיזיולוגיים ומצבים

רגשיים במטרה לסייע לאדם הפונה להגיע לאינטגרציה בין הגוף לנפש. אינטגרציה כזו יש בה כדי לתרום לאיכות חיים טובה יותר, שגשוג וצמיחה.

ידע הכרחי נוסף עבור מטפל הוא הכרת שפת הגוף ויכולת אבחנה והבנה של תכנים הסמויים המובעים באמצעות תנועה ושימוש בגוף כממד נוכח ופעיל בטיפול. הגוף מדבר באמצעות תנועת גלויות וסמויות, מודעות ולא-מודעות, הנמצאות ברמת סנכרון שונה בהתאם למשמעותן עם התכנים המובעים מילולית. ידע זה מגביר את יכולת ההערכה והאבחון, ירחיב את ההבנה של תהליכים דינמיים תוך אישיים ויחזק את המיומנויות הטיפוליות תוך הרחבת ארגו הכלים היצירתיים.

הביטוי נפש בריאה בגוף בריא משקף למעשה את תמצית הלמודים באשכול הקליני. סגל התכנית מורכב ממומחים מתחומי הידע השונים-פסיכותרפיה, רפואה, טיפול בתנועה, טיפול בילד ועוד. נדרשת התנסות בטיפול משולב גוף-נפש במסגרות העבודה או במסגרות שיוצעו על ידי החוג. במסגרת הפרקטיקום יתנסו הסטודנטים בטיפול גוף-נפש.

תנאי מעבר משנה לשנה

הערה: התנאים והדרישות המפורטים להלן מהווים תוספת והשלמה לתנאים כפי שמפורטים בשנתון המכללה.

1. מעבר משנה א' לשנה ב'

- א. ציון של 60 לפחות בכל אחד מהקורסים הנלמדים.
- ב. ממוצע של 75 בסך כל הקורסים של שנה א'.

2. חובת קורסים כלל מכללתיים

כל סטודנט לתואר שני, במהלך שנות לימודיו חייב ללמוד קורס תוכן אחד בשפה האנגלית וקורס מקוון אחד.

סיום הלימודים

התנאים לסיום הלימודים בחוג וקבלת התואר M.A. בעבודה סוציאלית:

1. עמידה בכל תנאי המעבר שצוינו לעיל.
2. צבירה של 42 נקודות זכות במהלך שנות הלימודים.
3. ממוצע ציונים כולל של 75.

אנגלית כשפה זרה

מועמדים לתכניות לתואר שני נדרשים להציג רמת פטור באנגלית. פטור מחובת לימודי אנגלית יינתן בכפוף להצגת גיליון ציונים וזכאות לתואר ראשון ממוסד אקדמי שלימודי האנגלית בו מוכרים ע"י המכללה האקדמית תל-חי.

וועדות התוכנית

- א. **ועדת קבלה** שתפקידה ריאיון מועמדים וקבלת החלטות לגבי קבלת תלמידים לתכנית.
- ב. **ועדת הוראה** שתפקידה הם: דיון בתכנית הלימודים והמלצות על שינויים וסדרי הוראה למועצת התכנית. במקרה הצורך, ועדת ההוראה עשויה לתפקד כוועדה לענייני סטודנטים.

תכנית לימודים

סה"כ 42 נ"ז: 12 נ"ז קורסי ליבה, 20 נ"ז אשכולות, 6 נ"ז סמינריון מחקר, 4 נ"ז קורסי בחירה

קורסי חובה:

2	ד"ר משה פרחי	תאוריה ופרקטיקה במצבי דחק וחירום	חובה	שנה א'
2	ד"ר עו"ד מיכל סגל	חוק ואתיקה מתקדם	חובה	שנה א'
2	ד"ר עומר לנס	תאוריות ופרקטיקה בגישה דינמית	חובה	שנה א'
6	ד"ר איילת גור	מחקר אמפירי: מהלכה למעשה + תרגיל	חובה	שנה ב'
12			סה"כ	

סמינריונים, יש לבחור סמינר אחד.

6	ד"ר אילה כהן	סמינריון מחקר איכותני	חובה	שנה ב'
6	ד"ר אילת גור	סמינריון מחקר: ממשבר לצמיחה: תהליכי התמודדות במשפחות מיוחדות	חובה	שנה ב'
6	מרצי אשכולות	סמינריון אשכול	חובה	שנה ב'

קורסי בחירה:

2	גב' מרים בן עוז	מיומנויות הדרכה למתקדמים	1
2	ד"ר קרולין גוטמן	From Loss to Resilience: The case of people with disabilities	2
2	מר עינב לוי	Multi-culture based interventions	3
2	פרופ' איילת שביט	פילוסופיה של המדע	4
	גב' לינור מזריאר	כלים יצירתיים בהנחיית קבוצות	5
2	פרופ' איריס מנור בנימיני	Interprofessional Partnership in social work and health	6

אשכול הנחיה וטיפול קבוצתי

4	ד"ר ורד שנער גולן	התנסות בהנחיית עמיתים וחקר תהליכים בקבוצה	שנה א'
2	מר יוסי פולק	יסודות הגישה הדינמית בקבוצה	שנה א'
2	גב' מיכל קליין	התערבות קבוצתית במצבי חירום	שנה א'
2	ד"ר ורד שנער גולן	מיומנויות התערבות בהנחיית קבוצות	שנה א'
2	מר יוסי פולק	ניתוח תפקיד מנחה קבוצה	שנה ב'
2	ד"ר ורד שנער גולן	אינטגרציה תיאוריה ופרקטיקה בטיפול קבוצתי	שנה ב'
2	ד"ר עומר לנס	תאוריות מרכזיות בעבודה סוציאלית קבוצתית	שנה ב'
0	ד"ר ורד שנער גולן	סמינריון	שנה ב'
4	גב' מרים בן עוז, מר יוסי פולק	פרקטיקום	שנה ב'
20			

אשכול טראומה וחוסן

2	ד"ר משה פרחי	מבוא להתערבות במצבי דחק אקוטיים	שנה א'
2	ד"ר מאיה פלד-אברם	מושגי יסוד פסיכודינמי בטיפול בנפגעי טראומה	שנה א'
2	ד"ר רובי רוגל	היבטים פסיכוסוציאליים של אוכלוסיות פגועות	שנה א'
2	ד"ר מאיה פלד-אברם	טראומה ודיסוציאציה	שנה א'
2	ד"ר אביגיל מור	טיפול בנפגעות ונפגעי טראומה מינית	שנה א'
2	ד"ר מיכל טופורק	עבודה סוציאלית התייחסותית	שנה ב'
2	ד"ר מאיה פלד-אברם	טראומטיזציה משנית	שנה ב'
2	ד"ר עינבל מרחב	טיפול קוגניטיבי התנהגותי עם נפגעי טראומה	שנה ב'
0	ד"ר משה פרחי	סמינריון	שנה ב'
4	גב' רינת גונדה, גב' מיכל קליין, מיכל טופורק	פרקטיקום	שנה ב'
20			

אשכול משפחה

4	ד"ר ערגה קפולניק	מודלים תאורטיים בנושאי משפחה ונישואין	שנה א'
2	ד"ר עומר לנס	שיטות התערבות דינמיות בטיפול משפחתי	שנה א'
2	ד"ר גליה אנקורי	מיומנויות וטכניקות בהתערבות משפחתית עם ילדים	שנה א'
2	ד"ר ירון יגיל	מיומנויות בהתערבויות משפחתיות בגישה ממוקדת פתרון	שנה א'
2	ד"ר עומר לנס	שיטות התערבות דינמיות בטיפול משפחתי	שנה א'
2	ד"ר ערגה קפולניק	שיטות התערבות פוסט מודרניות בטיפול משפחתי	שנה ב'
2	חגית רודריגז גרסיה	בעיות מיניות במשפחה	שנה ב'
0	ד"ר ערגה קפולניק	סמינריון	שנה ב'
4	ד"ר עומר לנס ד"ר ערגה קפולניק	פרקטיקום	שנה ב'
20			

אשכול קליני גוף-נפש

2	פרופ' רחל לב-ויזל	מבוא לפסיכותרפיה גוף-נפש	שנה א'
2	ד"ר מיטל שבת-סימון	הבסיס הנורו-ביולוגי של התנהגות אנושית	שנה א'
2	פרופ' רחל לב-ויזל	שימוש בציורים להערכה וטיפול	שנה א'
2	ד"ר עפרה ולטר	יחסי מטפל מטופל	שנה א'
2	ד"ר ענבל ליבוביץ	טראומת פגיעה מינית והטיפול בה	שנה א'
2	ד"ר גליה אנקורי	פסיכותרפיה גוף נפש לילדים – תאוריה ופרקטיקה	שנה ב'
2	ד"ר עדי לביא רוטנברג	היבטים פסיכו-פיזיולוגיים במצבי טראומה וחוסן	שנה ב'
2	ד"ר אילנה אליקים	טיפול בפסיכודרמה לאוכלוסיות מיוחדות	שנה ב'
0	פרופ' רחל לב-ויזל	סמינריון	שנה ב'
4	ד"ר תמר שלזינגר, ד"ר קרן דגן, ד"ר גליה אנקורי, ד"ר חגית רודריגז-גרסייה	פרקטיקום	שנה ב'
20			

קורסי חובה

חוק ואתיקה - מתקדם

א. 510102 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

מקצוע העבודה סוציאלית מפגיש את העו"ס עם מצבים מורכבים בהם מתקיימת לא אחת התנגשות בין ערכים שונים היוצרת דילמה אתית. המקצוע מעצם טיבעו כמקצוע חברתי מתבסס על הערכים החברתיים שהחברה קבעה המתבטאים בחוקים ועל הערכים המקצועיים המתבטאים בכללי האתיקה המקצועית. העובד הסוציאלי הפועל במערכות ארגוניות מורכבות ובמצב של מחסור במשאבים מול אוכלוסיות חלשות נדרש לקבל החלטות שיש בהן מרכיב אתי על בסיס יומיומי, לשם כך הוא זקוק לכלי עזר שיסייעו לו במילוי תפקידיו השונים ולכללים וחוקים אשר יכוונו אותו במצבים בהם עליו לקבל החלטות. החוק וכללי האתיקה מהווים כלים שכאלה והם משמשים מורי דרך במצבים של התלבטות וקונפליקט. הקורס יעסוק ב: תיאוריות אתיות. מודלים וכלים לקבלת החלטות במצבים של דילמות אתיות.

ד"ר עומר לנס

תאוריות ופרקטיקה בגישה דינמית

א. 510141 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בהכרות הבסיסית התאורטית שעליו התפתחה הפסיכותרפיה הדינמית, ולמידה מעמיקה של העקרונות והטכניקות המרכזיות בגישה הדינמית.

ד"ר משה פרחי

Psychological First Aid & effective resilience

א. 510115 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

Psychosocial responses to traumatic events have received growing attention in recent years. Unlike routine life, emergency situations are usually unexpected. First response in these situations is of utmost importance: immediate, focused and efficient interventions are beneficial for the reduction of acute stress reactions (ASR) and a return to effective functioning as well as possible reduction of the risk for PTSD. The SIX Cs model is a new psychological first aid approach aimed to shift almost immediately person with ASR into effective functioning helper (Farchi et al, 2018). The model addresses the need to standardize the immediate interventions during ASR and to accessible this knowledge & skills for first responders, professionals and nonprofessional community. The SIX Cs model is based on four theoretical and empirically concepts: (1) Hardiness, (2) Sense of Coherence, (3) Self-Efficacy, and (4) on the Neurological aspects focusing on the interaction between the Amygdala and the prefrontal cortex during stressful events. The simple guidelines of the model all start with the letter "C": Cognitive-Communication, Challenge, Control, Commitment, Continuity. Preliminary results on the effectiveness of the SIX C's model in terms of increasing resiliency, reducing anxiety and improving perceived self-efficacy will be presented. To date, this approach has been recognized by the Israeli Ministry of Health as the Israeli national model for psychological first aid. This model has also been adopted and implemented by the Israeli ministry of education, Israeli Defense Force, Fire fighters and more. During the studies we will also define the psychoneurological aspects of resilience and the use of the six cs model for increasing and maintaining effective resiliency.

ד"ר איילת גור, מר צביקה אופיר

מחקר אמפירי: מהלכה למעשה

א. 510204 – 4 ש"ס 6 נ"ז ש'+ ת'

הקורס מציג את התשתית הרעיונית של מחקרים כמותניים ואיכותניים ואת השלבים המרכזיים בעריכתם. זהו קורס מעשי, בו ישתתפו הסטודנטים במחקר, אודות היבטים ארגוניים בעבודתם של עובדים סוציאליים בשדה. הסטודנטים יעבדו בקבוצות מחקר ויתנסו במשימות מחקריות מרכזיות במערך מחקר משולב שיטות (Mixed methods).

ד"ר אילה כהן

סמינריון – עבודת גמר-איכותני – (ע"ח סמינריון אשכול)

ש. 510144 2+2 ש"ס 6 נ"ז

אנו חיים את חיינו מוקפים בסיפורים. רומנים, סרטים, משחקי וידאו ומהדורות חדשות הם נרטיבים, וכך גם ביוגרפיות ואוטוביוגרפיות. הנרטיב מספק לנו הזדמנות נפלאה להבין את חוויותיהם של אנשים במושגים ובמשמעויות שלהם. במהלך קורס הסטודנטים יתנסו בתכנון וביצוע מחקר איכותני נרטיבי, שתהיה לו תרומה לתיאוריה ולפרקטיקה בתחום בו יבחרו לעסוק. הדיונים יתמקדו בהיבטים תיאורטיים, מתודולוגיים ופרקטיים הקשורים לפרדיגמת המחקר הנרטיבית. הסטודנטים יעבדו ויונחו בזוגות, במטרה לכתוב מאמר המבוסס על המחקר, כמטלה סופית של הקורס.

סמינריון-עבודת גמר- ממשבר לצמיחה: תהליכי התמודדות במשפחות מיוחדות (ע"ח סמינריון אשכול)

ש. 510334 2+2 ש"ס 6 נ"ז

במהלך הקורס יתנסו הסטודנטים בתכנון וביצוע מחקר כמותני, בעל תרומה תיאורטית ומחקרית והשלכות יישומיות לשדה. הסטודנטים יעבדו בקבוצות מחקר קטנות; כל קבוצה תוביל מחקר על תהליכי התמודדות במשפחות מיוחדות ותכתוב מאמר באנגלית, תוך הנחייה וליווי אישי וקבוצתי. המאמר מהווה את המטלה המסכמת לקורס.

קורסי בחירה:

Interprofessional Partnership in social work and health

פרופ' איריס מנור בנימיני

ב. 510161 2 ש"ס 2 נ"ז ש

The course is intended to provide the students with the following: familiarization with the background, rationale and purposes of interprofessional partnership in social work and health. Understanding the role of the human and organizational factor and its effect on interprofessional partnership. Familiarity with central processes in interprofessional partnership. In addition, we will discuss causes of success/efficiency and failure of interprofessional teams that work in the welfare and health systems and the assessment of interprofessional teams. Finally, the course will provide students with knowledge and understanding as to the role of the social worker in promoting interprofessional partnerships and will provide central tools and skills for interprofessional work

Multi-culture based interventions

ד"ר עינב לוי

ב. 510258 2- ש"ס 2 נ"ז

This global course is designed to provide an overview of theoretical and applied concepts and techniques related to disasters and emergency management (EM) as well as to crisis interventions (CI). Special emphasis is also given to psycho-social issues experienced during a crisis and to human rights and cultural competence related to EM and CI. Additionally, two primary crisis intervention modalities: Crisis Incident Stress Management (CISM) and the SIX C's Model will be highlighted.

From Loss to Resilience: The case of people with disabilities

ד"ר קרולין גוטמן –

ב. 510285 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

The course redefines the field of "disability" through its focus on the area as a social and cultural phenomenon together with its impact as a social construction. The course challenges the students through a critical analysis of the ways that people with disabilities in modern societies, including Israel, are excluded from the mainstream and experience oppression in their everyday lives. It explores disability through a social justice discourse by relating to the historical, cultural, political and art arenas as they are perceived through a "disability lens".

מיומנויות הדרכה למתקדמים

ב. 510259 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

קורס העוסק בסוגיות מתקדמות בהדרכה המיועד למדריכים ומודרכים כאחד, העוסקים בתפקידי טיפול וניהול בכל הדרגים. בקורס נשים דגש על קידום הלמידה האישית והמקצועית ונתמקד בתהליכים קוגניטיביים, בינאישיים וחברתיים המתייחסים לטכניקות וסגנונות הדרכה.

פילוסופיה של המדע

ב. 0510129 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

קורס העוסק ביסודות המחשבה המדעית, תוך התמקדות במדעי החברה. מיועד ליצירת בסיס תיאורטי ומתודולוגי להבנה וליישום של מחקר מדעי עבור תלמידי תואר שני בעבודה סוציאלית. בקורס יידונו שאלות יסוד בתחומים אלה הלקוחות מהפילוסופיה וההיסטוריה של המדע. חלקו הראשון של הקורס יתמקד בשאלות פילוסופיות הנוגעות למהותה של התיאוריה והחשיבה המדעית. חלקו השני של הקורס יעסוק בקריאה ביקורתית של מחקרים אמפיריים בני זמננו.

כלים יצירתיים בהנחיית קבוצתית

ב. 510162 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

בקורס נתנסה בעבודה קבוצתית בשילוב כלים יצירתיים שונים, מעולמות הטיפול באומנויות: פסיכודרמה וסוציומטריה, תאטרון ודרמה, אומנות, ביבליותרפיה, תנועה, מוסיקה. בקורס נלמד את הרציונל התיאורטי להתערבויות בדרכים יצירתיות המערבות את האונה הימנית, נלמד הנחות בסיס לפי גישות טיפול שונות, ובעיקר נתנסה באופן חוויתי בהתערבויות שונות כמשתתפים פעילים בקבוצה – במטרה להעשיר את ארגז הכלים לעבודה קבוצתית ופרטנית בשטח. נושאי השיעור: הבדלים בין האונה השמאלית לימנית, ויעילות העבודה עם האונה הימנית, Art and Therapy and Art As Therapy ההבדל בין טיפול באומנויות, לשימוש באומנויות כתרפיה, כתיבה יצירתית וביבליותרפיה, כוחה של השלכה – התנסות בעולם האומנות, מהו ההבדל בין דרמה תרפיה ופסיכודרמה, התנסויות שונות בשתי העולמות. היכרות עם כלים בסוציומטריה וחשיבותם בהנחיית קבוצות, שימוש בגוף - תרגילים מעולם הטיפול בתנועה. טיפול במוסיקה – ומסיבת סיום מוסיקלית.

גב' מרים בן עוז

פרופ' אילת שביט

גב' לינור מזריאר

אשכול טראומה וחוסן

מבוא להתערבויות במצבי דחק אקוטיים

ד"ר משה פרחי

א. 510294 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

בקורס יילמדו התהליכים הפסיכולוגיים והניורולוגיים המובילים להערכת אירוע כטראומה. בהמשך יילמדו תסמיני הטראומה השונים כאשר לאחריהם יילמדו עקרונות העזרה הראשונה הנפשית (Psychological First Aid – PFA) המבוססים על מודל ה-SIX C's, מודל מעש"ה ומודל יהלוי"ם המופעלים בעת אירועי דחק/אסון, או במצבי חירום שבהם יש צורך בהגשת סיוע רגשי ראשוני לנפגעים. בנוסף יעסוק הקורס בקבלת החלטות במצבי דחק ועקרונות הסיוע למסייעים תוך הדגשת ההיבטים הניורופסיכולוגיים של תפקוד המסייע בחירום. במהלך סמסטר ב' יילמדו פרוטוקולים מתקדמים של התערבויות קהילתיות במצבים משתנים תוך שימוש במטריצת מאמץ והצלחה כמוטיב להגברת ההנעה (מוטיבציה) לפעילות יעילה של חברי הקהילה.

היבטים פסיכוסוציאליים של אוכלוסיות פגועות

ד"ר רובי רוגל

ב. 510234 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס נועד להכרה והבנת ההתנהלות בזירות אפר"ן (אירוע פגע רב נפגעים) בינלאומיות - בין אם הם מצבי טבע ובין אם תוצאת מעשי אדם, תוך הבהרת תפקידה ומקומה של העבודה הסוציאלית בתחומי הקהילה, הטיפול באוכלוסיות במצבי דחק וטראומה, הטיפול באוכלוסיות בסיכון גבוהה (ילדים, בני נוער, קשישים, נכים) ושילוב העבודה הסוציאלית במסגרות אינטר-דיספלינריות, בין ארגוניות ורב מערכתיות.

מושגי יסוד בטיפול פסיכודינמי עם נפגעי טראומה

ד"ר מאיה פלד-אברם

ב. 510287 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס עוסק בחשיבה ובמעשה הקליני הפסיכודינמי, תוך התמקדות בהיבטים הרלוונטיים ביותר לעבודה עם נפגעי טראומה. החשיבה הפסיכודינמית מספקת לאנשי המקצוע נקודת מבט הקושרת עבר והווה ובכך מאפשרת התבוננות רב-ממדית על המטופל. במקרים של מטופלים עם פגיעות טראומטיות, יש לכך רלוונטיות מוגברת עקב החייאת חוויות עבר כואבות במסגרת היחסים הטיפולים. בהתאם לכך, קורס זה יאפשר היכרות עם מאפייני החשיבה הפסיכודינמית התיאורטית והקלינית והיכרות עם מושגי יסוד בטיפול הפסיכודינמי, העמקה של ההבנה בנושא הערכת המטופל, חשיבה מחדשת על העמדה הטיפולית והמשגה של סוגיות טיפוליות רווחות בעבודה עם נפגעי טראומה. נדרשת התנסות בעבודה עם נפגעי טראומה לפני ו/או תוך כדי השתתפות בקורס.

טראומה ודיסוציאציה

ד"ר מאיה פלד-אברם

ב. 510288 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס עוסק בהיבטים תיאורטיים וקליניים של המושגים טראומה ודיסוציאציה, מתוך ראייה היסטורית של התפתחות החשיבה הפסיכואנליטית בתחום. לאורך הקורס יסקרו תפיסות עכשוויות של רעיון הטראומה המורכבת כביטוי של טראומה התפתחותית בגיל הצעיר והשלכותיה על האדם בבגרותו. הקורס נע על הציר שבין תפיסתו של פרנצי לגבי טראומה לבין זו של פרויד, המבטא שינוי פרדיגמטי של האופן שבו אנו תופסים טראומה כיום. בנוסף, תוצג תיאוריה עדכנית לתופעת הדיסוציאציה אשר מספקת הסבר למצבים פוסט-טראומטיים מורכבים.

טיפול בנפגעות ונפגעי טראומה מינית

ד"ר אביגיל מור

ב. 510149 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

קורס זה יתמקד בטיפול בנפגעות ונפגעי טראומות מיניות. פגיעה מינית מוכרת זה מכבר כאירוע טראומתי קשה במיוחד, בעל השלכות נפשיות חמורות וארוכות טווח, אך אין זה אומר כי לא ניתן להחלים ממנה. טיפול מדויק ומותאם ספציפית למי שנפגעו מטראומה זו, יכול לסייע להן/ם להשתקם ואף להגיע להחלמה מלאה. למעשה, לקבל את חייהן/ם בחזרה. בקורס זה נתוודע לשיטות הטיפול הללו, שבאמצעותם תוכלו להעניק טיפול מיטבי לאוכלוסייה זו. הקורס ישלב תיאוריה ופרקטיקה, וילווה בסימולציות לרוב, אשר יתנו לכן/ם הזדמנות להתנסות באופן בלתי אמצעי בשיטות ההתערבות השונות שילמדו בקורס.

טראומטיזציה משנית

ב. 510123 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

טראומטיזציה משנית היא שם כללי לצבר תופעות המאפיינות את אלו הבאים במגע עם נפגעי טראומה ומושפעים מכך בדרכים שונות. הקורס מאפשר לסטודנטים היכרות עם השלכותיה של עבודה טיפולית עם נפגעי טראומה באמצעות העמקה בהיבטים התיאורטיים והמעשיים של התופעה, בחינת גורמי הפגיעות והחוסן והקניית כלים לזיהוי סימנים מוקדמים של התופעה. במהלך הקורס תינתן התייחסות למשמעויות של תופעת הטראומטיזציה המשנית במסגרת יחסי ההדרכה והסביבה הארגונית בה פועל העובד הסוציאלי.

פרקטיקום טראומה וחוסן

ש. 510325 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז

הפרקטיקום הינו פרויקט יישומי המתבצע בדרך כלל במקום העבודה של הסטודנט. על רקע הידע אותו רוכשים הסטודנטים בשנה הראשונה ללימודיהם לאתר צרכים הנובעים מפערי ידע או פרקטיקה. על הסטודנטים לתכנן התערבות לשם מתן מענה לצרכים, להפעילה ולהעריכה. הפרקטיקום ילווה בהדרכה ונועד לקדם את המודעות לנושא הנלמד כמו גם לאפשר לסטודנטים לבצע מגוון רחב של התערבויות החל מהתערבויות המיועדות להכשרת מתעורבים ראשוניים במקומות עבודתם ועד להתערבויות ישירות בתחומי הדחק והחירום. הסטודנטים יבססו את שלבי החשיבה, העשייה וההערכה על הידע שנלמד במסלול ויידרשו להרחיבו בהתאם לתחומים בהם ייבחרו לפעול. בסיום הפרקטיקום תוגש עבודה שתסכם את ההתערבות על כל שלביה.

סמינריון-עבודת גמר אשכול טראומה וחוסן

ש. 510134 2+2 ש"ס 6 נ"ז

מטרת קורס זה היא ליווי מחקרי של עבודת הפרקטיקום. כל הפעלה של פרויקט או תכנית התערבות קהילתית מחייבת תכנון מוקדם של הערכת (Evaluation) הפרויקט. לצורך ביצוע ההערכה יש מראש לתכנן וליישם את כלי ההערכה האמורים לתת אינדיקציה על הצלחת ההתערבות. בקורס יילמדו עקרונות ביצוע הערכת התוכנית, וביצועם בפועל תוך עידוד הסטודנטים לכתובה ולפרסום מאמר אודות ההתערבות.

ד"ר מאיה פלד-אברם

גב' מיכל קליין, גב' רינת גונדה, ד"ר מיכל טופורק

ד"ר משה פרחי

אשכול משפחה

מודלים תיאורטיים בנושאי משפחה ונישואין

ד"ר ערגה קפולניק

ש. 510131 – 2+ ש"ס 4 נ"ז ש'

מטרת הקורס להכיר את התיאוריה, המחקר והמודלים הטיפוליים המקובלים בטיפול זוגי ומשפחתי. הקורס יכלול מרכיבים תיאורטיים וקליניים, תוך דיון ברציונל לשימוש בגישות או בטכניקות מסוימות. תיערך השוואה בין תיאוריות ומשתני תפיסת זוגיות של משפחות נורמאליות ודיס-פונקציונאליות. יידונו שלבי ההתפתחות השונים של הזוגיות והמשפחה, בחברה בת ימינו בכלל ובהיבט רב-תרבותי בארץ בפרט. תינתן התייחסות תיאורטית וטיפולית לסוגיות המאפיינות את אוכלוסיית המטופלים של הסטודנטים.

מיומנויות וטכניקות בהתערבות משפחתית עם ילדים

ד"ר גליה אנקורי

א. 510154 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ינתן בהמשך.

שיטות התערבות דינמיות בטיפול משפחתי

ד"ר עומר לנס

ב. 510279 2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בהכרות והבנה של הנחות הבסיס של החשיבה המערכתית, תוך התמקדות במודל המבני והבנה של הסיבות המרכזיות להתפתחות IP במשפחה.

מיומנויות בהתערבויות משפחתיות בגישה ממוקדת בעיה

ד"ר ירון יגיל

ב. 510255 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

במסגרת הקורס נלמד ונתרגל לעומקה גישת התערבות ממוקדת פתרונות (Solution Focused – SF). הגישה מרחיבה את הבסיס התיאורטי האקלקטי עליו נשענת העבודה הסוציאלית, ומבוססת על גישת הכוחות. היא נשענת על עקרונות הומניסטיים (אהבת הפונה ואמונה ביכולתו וברצונו לחולל שינויים חיוביים בחייו) ועל עבודה משותפת של העובד הסוציאלי ביחד עם הפונה (co-construction). מעבר לטכניקות, הגישה משקפת דרך חשיבה ומדיניות המתבססת על כוחות, הצלחות וחוזקות. זהו ייחודה וזו עשויה להיות תרומתה המשמעותית לעבודה הסוציאלית בישראל.

בעיות מיניות במשפחה

ד"ר חגית רודריגז גרסייה

א. 510235 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

מיניות הינה חלק בלתי נפרד מחייו של כל אדם, מלידתו ועד סוף חייו. יש הרואים במיניות ציר מרכזי להתפתחות האדם, יחסיו הבינאישיים ושלמותו. ארגון הבריאות העולמי (WHO), הגדיר את מיניות האדם כאנרגיה המניעה אותנו לבקש חום, אהבה ואינטימיות. השפעתה ניכרת על הפרט במחשבות, רגשות ואינטראקציות בינאישיות ולפיכך היא כה משמעותית לבריאות הפיזית והנפשית של כל אדם ואדם ומכאן שהזכות לממש אותה, נכללת בזכות היסוד של הפרט להיות בריא. במהלך הקורס נדון באופן שבו מיניות נארגת במרקם חייו, הדרכים שבהן אנחנו יכולים לסייע למטופלים לחוש נינוחות ושלווה בשיח אודות מיניות ולפרק סכמות חשיבה ורגשות של בושה, טאבוים משפחתיים וחברתיים אודות מיניות ברמה הפרטנית, זוגית, משפחתית וחברתית.

שיטות התערבות פוסט מודרניות בטיפול משפחתי

ד"ר ערגה קפולניק

א. 510291 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

מודל סאטיר נשען על אמונה הומניסטית כי ביכולת האדם להשתנות, ויש בו את המשאבים הפנימיים הנחוצים כדי להתמודד בהצלחה, להתפתח ולגדול. תפקיד המטפל הוא עזרה בגילוי משאבים אלו בעצמו. חווית המטופל הראשונית היא חוויה של הישרדות, והטיפול לפי מודל סאטיר הנו תהליך מעבר מאנרגיית הישרדות לאנרגיית חיים. מטרת ה"על" בטיפול הנה להגיע ל"תואמות" (Congruency) בעולם הפנימי הנתפס כמערכת רבדים שונים הנמצאים ביחסי תלות הדדיים- עולם הרגשות, התפיסות, הציפיות והכמיהות של האדם. המודל מציע שילוב של תהליכים תוך אישיים ובין אישיים הניתנים ליישום בטיפול פרטני, זוגי ומשפחתי, תוך שימת דגש על קשר כנה בין המטפל למטופל.

פרקטיקום מיומנויות בטיפול במשפחה

ד"ר ערגה קפולניק, ד"ר עומר לנס

ש. 510324 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז

הפרקטיקום הוא התנסות מובנית בשיטת העבודה הסוציאלית המתקדמת שמטרתה הכשרה להקניית ידע מעשי בתפקוד המשפחה, תהליכים תוך-משפחתיים ובין-דוריים, יחסים בין חברי המשפחה, קונפליקטים, הבנת המערכת הטיפולית המשפחתית ותרומת המטפל להיווצרות המציאות הטיפולית. הסטודנטים יתבקשו לבצע טיפול משפחתי מודרך ולכתוב עבודת גמר.

סמינריון- עבודה סוציאלית עם משפחות

פרופ' איריס מנור בנימיני

ש. 510323 – 2+2 ש"ס 6 נ"ז

הסמינריון המחקרי, נועד להקנות לסטודנטים: ידע, כלים, והתנסות בכתבת עבודה מחקרית, להעמיק את הידע, של הסטודנטים בתחום של עבודה סוציאלית רפואית עם משפחות. לסייע לסטודנטים, לפתח יכולת להגדיר שאלות ומטרות מחקר, לפתח ולהתנסות במיומנות של: איתור מידע מחקרי מהספרות התיאורטית, להכיר את המתודולוגיות האיכותניות, סוגות מחקר, ושלמות מתודולוגית, כמו גם לפתח אצל הסטודנטים יכולת לאיסוף וניתוח נתוני מחקר ופיתוח חשיבה מחקרית וביקורתית.

אשכול הנחייה וטיפול קבוצתי

התנסות בהנחיית עמיתים וחקר תהליכים בקבוצה

ד"ר ורד גולן-שנער

ש. 510103 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז

הקורס יעסוק בחקר תהליכים דינמיים והתפתחותיים המתרחשים במרחב הקבוצתי בהתבסס על מודלים תיאורטיים מרכזיים מעולם הטיפול הקבוצתי. במהלך הקורס תודגש הבנת הידע סביב תהליכים מודעים ולא מודעים המתרחשים בתוך קבוצות לשם קריאת המפה הקבוצתית ויישום ההבנות בעבודה הקבוצתית עצמה. הלמידה תערב התנסות חווייתית באמצעותה ייחשפו הסטודנטים לתהליכים בין-אישיים וקבוצתיים המייחדים את העבודה הסוציאלית הקבוצתית.

יסודות הגישה הדינמית בקבוצה

מר יוסי פולק

א. 510281 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בהקניית עקרונות הגישה הדינמית ובתרומתה להבנת תהליכים קבוצתיים. הלמידה תערב רכיבים פרונטאליים והתנסותיים באמצעותם ייחשפו הסטודנטים למושגים מרכזיים של הגישה הדינמית בטיפול קבוצתי כדוגמת: ה-Setting, השימוש ב"כאן ועכשיו", תהודה, הקבוצה הפנימית, גבולות, Holding והתהליך המקביל.

מיומנויות התערבות בהנחיית קבוצות

ד"ר ורד גולן-שנער

ב. 510263 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בהקניית מיומנויות הנחייה ועיגון בתיאוריה של עבודה קבוצתית. הלמידה תערב התנסות בהנחיית עמיתים באמצעותם ייחשפו הסטודנטים למושגים מרכזיים בעולם העבודה הקבוצתית כדוגמת: ה-Setting, קו-הנחה וחלוקת תפקידים, השימוש בכאן ועכשיו, הלא מודע הקבוצתי ופירוש, הכלה, הקשבה ואמפתיה, הזמנה לשיתוף (Sharing), שיקוף ופירוש.

התערבות קבוצתית במצבי חרום (חובה לאשכול הנחייה טיפול קבוצתי) גב' מיכל קליין
ב. 510137 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

אירועי דחק וחירום, עשויים לפגוע ברצף החיים המוכר ובאיזון הנפשי, הן האישי והן הקהילתי ועשויים להוביל להידלדלות משאבים ואף להתפתחות מצוקה נפשית. בקורס יינתן רקע תיאורטי העוסק בהיווצרות מצבי דחק, הערכת הדרישות והמשאבים והשלכות הפסיכולוגיות. על בסיס הידע התיאורטי נבחן מהם השיקולים המרכזיים בבואנו לתכנן קבוצה בזמני דחק ויוצע מבנה להתערבות קבוצתית אותו נתרגל לפי תרחישים ומאפייני אוכלוסייה שונים.

תאוריות מרכזיות בעבודה סוציאלית קבוצתית ד"ר עומר לנס
א..510274 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בהנחות הבסיס המרכזיות של העבודה הטיפולית בקבוצה, תוך התייחסות למודלים המרכזיים כגון המודל של מקנזי והמודל של ביון.

אינטגרציה תאוריה ופרקטיקה בטיפול קבוצתי ד"ר ורד גולן שנער
א..510152 2 ש"ס 2 נ"ז ש'
יינתן בהמשך

ניתוח תפקיד מנחה הקבוצה מר יוסי פולק
ב..510153 2 ש"ס 2 נ"ז ש'
יינתן בהמשך

פרקטיקום עבודה קבוצתית גב' מרים בן עוז, מר יוסי פולק
ש. 510326 2+2 ש"ס 4 נ"ז

הפרקטיקום נועד ללוות את תהליך ההכשרה בשדה. כל סטודנט ידרש להקים קבוצה ולהנחותה - לבד או בקו. הקורס ילווה את הנחיית הקבוצה, וישלב הדרכה קבוצתית, פרטנית ולמידת עמיתים. ההדרכה תיעשה תוך שילוב התיאוריה עם הפרקטיקה.

סמינריון-עבודת גמר אשכול עבודה קבוצתית ד"ר ורד גולן-שנער
ש. 510327 2+2 ש"ס 6 נ"ז

מטרת הסמינר להעמיק את הידע המחקרי של הסטודנטים בהקשר הייחודי של העבודה הקבוצתית. במהלך הקורס יחשפו הסטודנטים לסוגי ותחומי המחקר העכשוויים המעסיקים חוקרים בהקשר של המתודה הקבוצתית, ילמדו לגבש את שאלת המחקר ולהציג מערך מחקר מותאם לבדיקתה. הקורס ילווה את הסטודנטים בתהליך המחקר מגיבוש שאלות המחקר, דרך סקירת הספרות הרלבנטית, איסוף הנתונים וניתוחם ועד לכתיבת דו"ח מחקר.

התערבות קבוצתית במצבי חרום (חובה לאשכול הנחייה טיפול קבוצתי) גב' מיכל קליין
ב. 510137 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

אירועי דחק וחירום, עשויים לפגוע ברצף החיים המוכר ובאיזון הנפשי, הן האישי והן הקהילתי ועשויים להוביל להידלדלות משאבים ואף להתפתחות מצוקה נפשית. בקורס יינתן רקע תיאורטי העוסק בהיווצרות מצבי דחק, הערכת הדרישות והמשאבים והשלכות הפסיכולוגיות. על בסיס הידע התיאורטי נבחן מהם השיקולים המרכזיים בבואנו לתכנן קבוצה בזמני דחק ויוצע מבנה להתערבות קבוצתית אותו נתרגל לפי תרחישים ומאפייני אוכלוסייה שונים.

תאוריות מרכזיות בעבודה סוציאלית קבוצתית

א..510274 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ד"ר עומר לנס

הקורס יעסוק בהנחות הבסיס המרכזיות של העבודה הטיפולית בקבוצה, תוך התייחסות למודלים המרכזיים כגון המודל של מקנזי והמודל של ביון.

אינטגרציה תאוריה ופרקטיקה בטיפול קבוצתי

א..510152 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

ד"ר ורד גולן שנער

ייתן בהמשך

ניתוח תפקיד מנחה הקבוצה

ב..510153 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

מר יוסי פולק

ייתן בהמשך

פרקטיקום עבודה קבוצתית

ש. 510326 2+2 ש"ס 4 נ"ז

גב' מרים בן עוז, מר יוסי פולק

הפרקטיקום נועד ללוות את תהליך ההכשרה בשדה. כל סטודנט יידרש להקים קבוצה ולהנחותה - לבד או בקו. הקורס ילווה את הנחיית הקבוצה, וישלב הדרכה קבוצתית, פרטנית ולמידת עמיתים. ההדרכה תיעשה תוך שילוב התיאוריה עם הפרקטיקה.

סמינריון-עבודת גמר אשכול עבודה קבוצתית

ש. 510327 2+2 ש"ס 6 נ"ז

ד"ר ורד גולן-שנער

מטרת הסמינר להעמיק את הידע המחקרי של הסטודנטים בהקשרה הייחודי של העבודה הקבוצתית. במהלך הקורס יחשפו הסטודנטים לסוגי ותחומי המחקר העכשוויים המעסיקים חוקרים בהקשרה של המתודה הקבוצתית, ילמדו לגבש את שאלת המחקר ולהציג מערך מחקר מותאם לבדיקתה. הקורס ילווה את הסטודנטים בתהליך המחקר מגיבוש שאלות המחקר, דרך סקירת הספרות הרלבנטית, איסוף הנתונים וניתוחם ועד לכתבת דו"ח מחקר.